

Mythe en mijter

De mythe

Waarschijnlijk is het de laatste keer dat mijn jongste kleindochter (7 jaar) de sprookjes geloof die verteld worden over Sinterklaas. Daarom wordt het tijd om de zaken rond deze mythische figuur op een rijtje te zetten.

Vorig jaar heb ik al afgerekend met zwarte Piet. De maatschappelijke discussie over deze omstreden figuur ga ik verder uit de weg, maar het is duidelijk: 'De mythe van de Pieten valt niet meer te genieten'. Sommige gruwelijke verhalen zijn al tijdens mijn leven naar de achtergrond verdreven. Het verhaal dat 'stoute kinderen in de zak mee moesten naar Spanje' heb ik sinds lang niet meer gehoord. In mijn jongste jaren was ik rond 5 december steeds bang dat ik de vuurproef niet zou doorstaan en dat ik gescheiden van mijn ouders met een paar enge kerels mee zou moeten naar Spanje. De 'zak van Sinterklaas' was een jaarlijks terugkerend beangstigend vooruitzicht.

Rondom Sinterklaas worden enkele hardnekkige mythes in stand gehouden. Zo valt het feest van Sint-Nicolaas niet op 5, maar op 6 december. In Vlaanderen vieren ze het feest op de juiste dag, maar de voorlijke Nederlanders hebben besloten het een dag eerder te doen.

Nog steeds wordt op 5 december het liedje gezongen; 'Sinterklaas is jarig'. Dat is fout, beste vrienden. 6 december was niet de geboortedag, maar de sterfdag van de bisschop van Myra. Vanouds werd de sterfdag van een heilige herdacht, want dat was de dag waarop hij in de heerlijkheid (de hemel) was opgenomen. En het fabeltje dat de Sint een Turk was, moet u ook niet geloven. In de tijd van Sint-Nicolaas werd de hele kuststrook van het huidige Turkije bewoond door Grieken. De Sint was dus een Griek. Dat het Ottomaanse Rijk naderhand naar alle kanten werd uitgebreid en dat uiteindelijk zelfs Constantinopel werd veroverd, is een vervelend feit, dat ons tot op de dag van vandaag blijft achtervolgen.

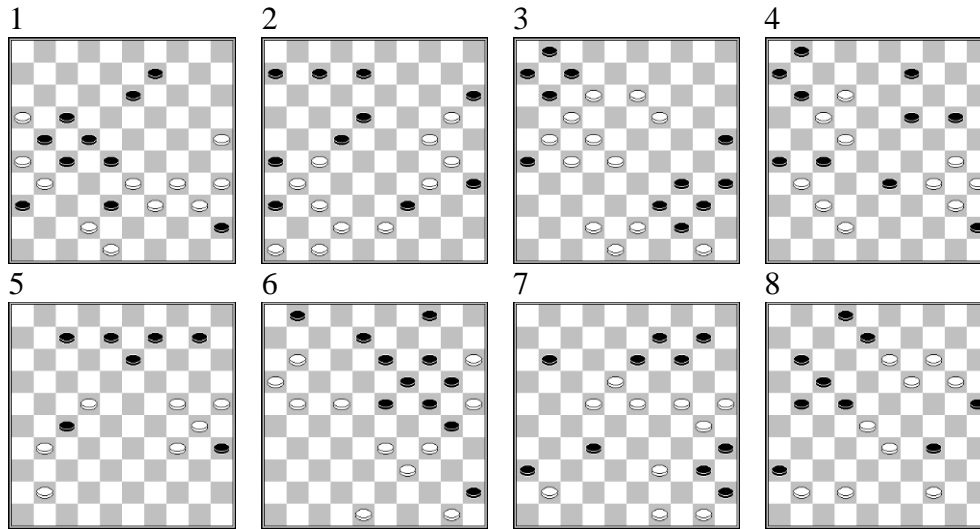
De mijter

Wat is er dan wel waar? Het is een feit dat de vroegere Sint bisschop was van Myra. Hij heeft zich waarschijnlijk getooid met een bisschopsmantel, had een bisschopsstaf en droeg een mijter. Toen mijn zo-even genoemde kleindochter de paus op de televisie zag, zei ze verbaasd: 'Is Sinterklaas er nu al'. Want inderdaad: de paus draagt een fraaie mantel, heeft een bisschopsstaf en draagt een mijter. Van deze paus kan als 'goedheiligman' trouwens gezegd worden dat hij wel 'goed' is, maar zeker niet 'heilig'. De gewoonte om mensen na hun dood heilig te verklaren, is volgens mij, als protestant, een eigenaardige uitglijder van het Rooms-Katholieke geloof. Een menselijk postuum eerbetoon dat voorzien wordt van een goddelijk keurmerk.

En dan de mijter. Waarom draagt Sinterklaas die? Ik zal u niet lang laten raden. Aan de binnenkant van dit merkwaardige hoofddekseel zitten allerlei papiertjes geplakt met

damdiagrammen. Wie goed kijkt, kan de acht standen ontdekken, die op de onderstaande diagrammen ziet afgebeeld.

De problemen

Oplossingen:

- 42-37 (38x29) 34x32 (45x43) 48x39 (27x38) 16x18 (keus) 35-30 (keus) 39-33 (38x29) 30-24 (33x24) 25x3. In de overblijvende stand heeft zwart niet veel anders dan (27-31), maar na 3x21 (31x42) wint wit door het achterwaartse damoffer (21-27).
- 37-32 (39x28) 34-29 (26x37) 24-19, wit biedt vier slagmogelijkheden aan, die allemaal op hetzelfde neerkomen: daarna ontstaat er een meerslag, die door wit ten volle wordt benut: (keus) 47-41 (keus) 41x3 (22x31) 3-26. Dit motief, waarvan ik even had gehoopt dat het nieuw was, blijkt op naam te staan van Dik de Ruiter: (36-41, wat anders?) 26x11 (6x17) 46x37.
- 13-9 (7x18) 22x13. Het begin lijkt nogal banaal, maar de slagkeuze die nu ontstaat, is niet alledaags: (11x33A) 9-4 (26x17) 27-22 (17x28) 42-38 (33x42) 48x37 (50x30) 48x9 (4x44) en de situatie die op het bord staat, lijkt onmogelijk te realiseren, maar u ziet: het is mogelijk, al moeten er wel flinke concessies worden gedaan aan de aanvangsstand (35x13) 44x2 met het beroemde Timoneda (eertijds Guerra, nog eerder Canalejas)-motief. A (11x31) en nu werken we naar hetzelfde motief toe met de zettenreeks 9-4 (26x17) 28-22 (17x28) 42-37 en verder als de hoofdvariant.
- Hetzelfde motief wordt nu als volgt bereikt: 30-25 (27x7) 25x3 (11x22) 42-38 (33x42) 37x48 (26x37) 48-42 (37x48) 3-25 (48x30) 25x34 (45x34) 35-30 (34x25) 24-2. Ik wil u wijzen op het bijzondere karakter van veld 25. Dat veld wordt door wit bezet, ontruimd, opnieuw bezet, weer ontruimd, en uiteindelijk komt er een zwarte schijf te staan.
- Deze is betrekkelijk eenvoudig, maar het is toch leuk om te zien hoe de zwarte dam op 20 wordt opgeborgen en uiteindelijk nog wordt geslagen: 25-20 (27x47) 20-15 (47x20) 15x4 (35x24) 34-30 (24x35) 22-18 (13x22) 4x15 (35-40) 15-33 enz.
- Voor de meeste dammers zal het niet moeilijk zijn te ontdekken hoe wit dam kan halen. De vraag is alleen: hoe daarna verder? 11-7 (1x12) 22-18 (13x22) 33-29 (24x44) 15x2 (30x39) en nu gaan we verder met 25-20 (14x25) 2-30! Een damoffer waar alles om draait (25x34) 22-17(12x21) 16x49- de winnende schijf moet van ver komen (39-44) 49x40 (45x34) 50-44 (4-9) 44-39, 48x39.

7. Hier wordt een ander bekend motief als volgt op het bord gebracht: 49-43 (36x47) 39-34 (40x20) 43-38 (47x17) De dam wordt achter de linies gedreven. 23-19 (14x12) 25x3 (35x24) 50-44 (17x50) 3x6 met trictracwinst.
8. In het laatste probleem wordt toegewerkt naar een exclusieve slotstand: 44-40 (36x29) 28-23 (29x9) 14x12 (25x23) 40x7 en er staat een stand op het bord die bijna niet lijkt te realiseren.

Met dit achttal nemen we voorgoed afscheid van Sinterklaas. Hij neemt geen afscheid van ons ('Dag Sinterklaasje') maar wij wijzen hem de uitgang.

Leen de Rooij

Exit Sinterklaas